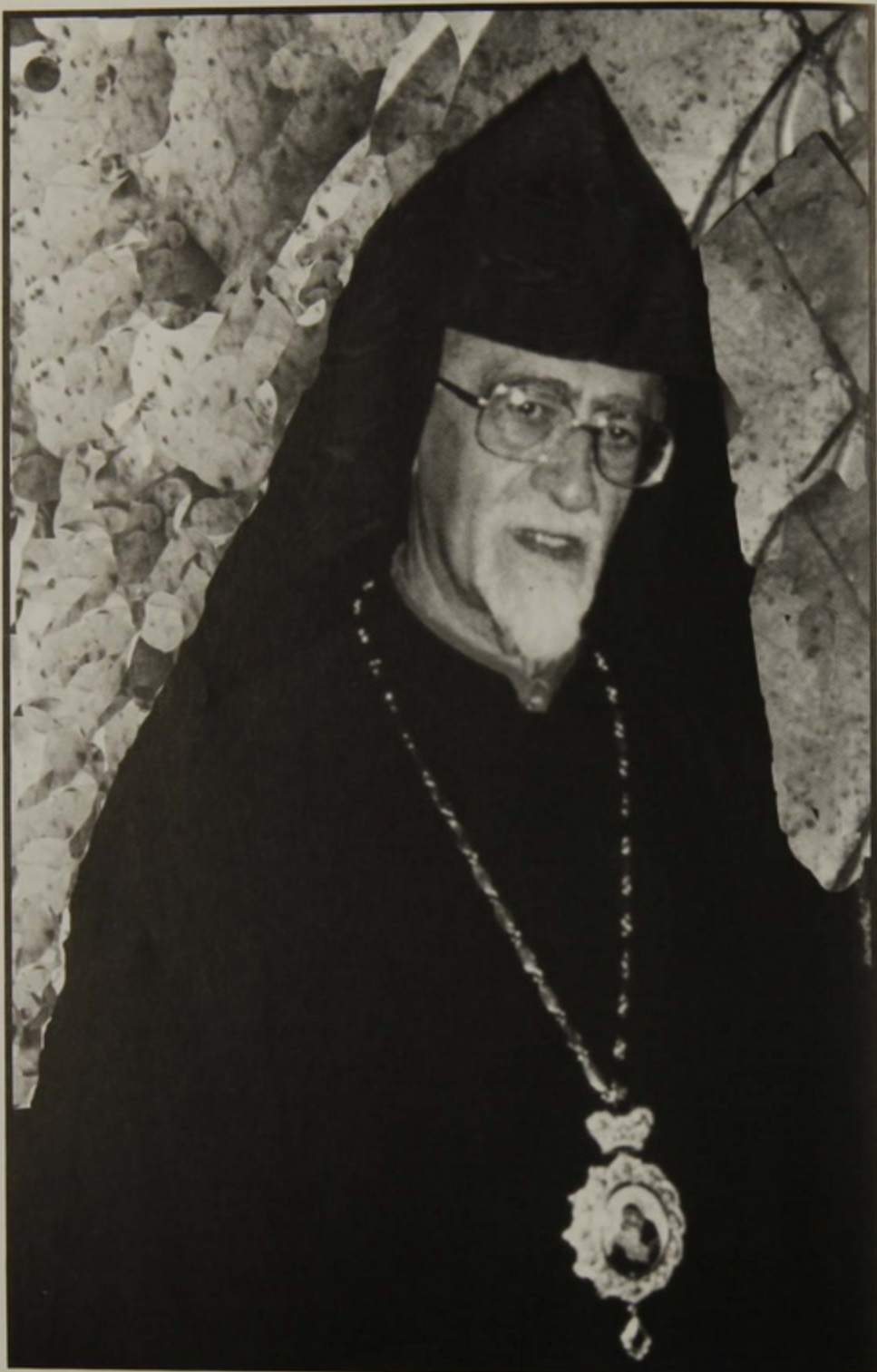

Տ. ԿԻՒՐԵՂ ԵՊՍ. ԳԱՐԻԿԵԱՆ
(1921 – 2003)

ՊԱՏՐԻԱՐԺԱՐԸՆ ՆԱՅՈՑ

ARMENIAN PATRIARCHATE

ԲՄ/Բ-003
 ՁԲ/Բ-003

Թուական
 Date

31 Դեկտեմբեր 2003

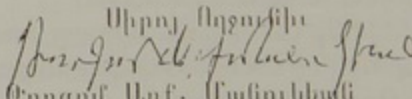
Նրուսաղեմի Արքոյ Յա կորեանց
 Միաբանութեան Միաբանակից Նորայրներուն

Խոր վշտով կը յայտնենք վախճանումը Արքոյ Յակորեանց Միաբանութեան բազմամեայ եւ նուիրեալ անդամներէն Գերշ. Տ. Կիւրեղ Նպս. Գաբիկեանի, որ տեղի ունեցաւ Ներկշարքի Նրուսաղեմի Շատոէ Ցէղէք հիւանդանոցի մէջ, 30 Դեկտեմբեր 2003ին:

Հանգուցեալ Արքազանի Վերջին Օծման եւ Թաղմանական Կարգը պիտի կատարուի 3 Յունուար 2004, Շաբաթ առաւօտուն, ի ժամ Սուրբ Պատարագի, Արքոյ Յակորեանց Մայր Տաճարին մէջ: Եւ հանգուցեալի մարմինը պիտի հանգչի Ս. Փրկիչ Դերեզմանատան մէջ միւս միաբանակից եկեղեցականներու կարգին:

Կ'աղօթենք, ոյ Տէրը բնդունի հոգին Իր Ա. Նկեղեցոյ նուիրեալ կրթական մ'ակին եւ Նրուսաղեմի սրբատեղեաց պայծառութեան նախանձախնայի սպասուորին:

«Յիշեա՛, Տէր, զհոգի ծառայի եւ պաշտօնէի Եկեղեցոյ Բո սրբոյ,
 ի լոյս նրեաց Բոց:»

Արքոյ Ողջոյնի

 Թորգոմ Արք. Մանուկեան
 Հայ Պատրիարք Նրուսաղեմի

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԲ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷԶՄԻԱՇԻՆ

SUPREME PATRIARCH

CATHOLICOS

OF ALL ARMENIANS

MOTHER SEE OF HOLY ETCHMIADZIN

Թիվ 1810

3 հունվար, 2004թ.

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՎ

Տ. ԹՈՐԳՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

ԵՐՈՒՍԱԴԵՄԻ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐԲ

Երուսաղեմ, Իսրայել

Ամենապատիվ Սրբազան Պատրիարք,

Ձերդ Ամենապատվության գրությունից խոր ցավով տեղեկացանք Երուսաղեմի Սրբոց Հակոբյանց զինվորյալ միաբանության երիցագույն անդամներից գերաշնորհ Տ. Կյուրեղ եպիսկոպոս Գաբրիելյանի վախճանման մասին:

Տարիներ շարունակ հանգուցյալ Սրբազանը նվիրյալ իր ծառայությունն է մատուցել Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցուն՝ ամենայն նախանձախնդրությամբ սպասավորություն իրականացնելով Սուրբ Տեղյաց մեր սրբավայրերում:

Հոգելույս Տ. Կյուրեղ եպիսկոպոս Գաբրիելյան ծառայության բարձր գիտակցումով իր կարելին նվիրեց Երուսաղեմի Հայոց Պատրիարքության զորացմանն ու պայծառացմանը՝ ծառայագործելով տարբեր պաշտոններում, դրսևորելով միևնույն նվիրումը, սերն ու հավատարմությունը եկեղեցականի իր առաքելությանը: Բարեհիշատակ Սրբազանը մեծ ներդրում ունեցավ Սուրբ Հարության Տաճարի վերանորոգմանն ու բարեկարգման և Սրբոց Թարգմանչաց վարժարանի կրթական մակարդակի բարելավման գործում: Սուրբ Տեղյաց հանդեպ հանգուցյալ Սրբազանի նախանձավորությունը օրինակելի և դաստիարակիչ եղավ երիտասարդ մեր եկեղեցականաց համար:

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից Մեր ցավակցությունն ենք բերում Ձեզ, Սրբոց Հակոբյանց Ուխտի զինվորյալ միաբանությանը և հանգուցյալ Սրբազանի հարազատներին ու մերձավորներին:

Աղթում ենք Ամենողորմ Տիրոջը, որպեսզի երկնային երանական բարձունքներում ու լուսեղեն հարկերում քաղցրությամբ ընդունի հոգելույս Տ. Կյուրեղ եպիսկոպոս Գաբրիելյանի հոգին:

Թող Տերը մխիթարություն և սփոփանք պարգևի վշտակիր բոլոր հոգիներին և մեր Եկեղեցին առատացնի հոգելույս Կյուրեղ եպիսկոպոս Գաբրիելյանի նման նվիրյալ սպասավորներով:

«Յիշեսցէ Տեր զհոգի նորոգ հանգուցեալ Կիւրեղ սրբազան եպիսկոպոսին մերոյ ի լոյս երեսաց փառաց Իւրոց. ամէն»:

Եղբայրական սիրո ողջունիվ,

աղոթարար

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՍԱՐԱՆ ՄԵԾԻՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ԱՆԹՈՆԻԱՍ - ԼԻՈՆԱՆ

ԹԻՎ

ԱճՔԻԼԻՄԱՍ .

2 Ցունուար, 2004

Ամենապատիւ
Տ. Թորգոմ Արմենակ. Մանուկեան
Պատրիարք Հայ Երուսաղէմի
Երուսաղէմ.

Սիրելի՛ Պատրիարք Սրբազան,

Մեզի ուղղած Ձեր 31 Դեկտեմբեր, 2003 թուակիր նամակէն խոր ցաւով իմացանք վախճանման գոյժը Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութեան բազմամեայ միաբան՝ Գերաշնորհ Տ. Կիրեղ Արմենակ. Գաբրիէանին: Այս տխուր առիթով Ձեզի եւ Երուսաղէմի միաբանութեան կը յայտնենք Մեր խորագգած ցաւակցութիւնները:

Մենք մօտէն ճանչցած ենք հանգուցեալ Սրբազանը եւ իր մէջ տեսած հայ եկեղեցւոյ նուիրեալ սպասաւորը ու մանաւանդ Երուսաղէմի Հայոց սրբավայրերու վօրեղ պաշտպանը: Տասնամեակներ շարունակ ան, որպէս գինուորեալ անդամ Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան իր գործօն մասնակցութիւնը բերաւ անոր գործունէութեան՝ ի խնդիր Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութեան առաւել ծաղկման ու արդիւնաբերման:

Կ'աղօթենք որ Ամենագութն Աստուած Կիրեղ Սրբազանի հոգին ընդունի երանական խաղաղութեան մէջ, եւ Ձեզի ու Ձեր գլխաւորած Միաբանութեան պարգեւէ քաջառողջութիւն եւ հարուստ իրագործումներով լեցուն ծառայութիւն:

Եղբայրական սիրոյ շնորհ ողջունիւ.

Աղօթակից՝

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ՄԵՇԻՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ՀԱՆԳԻՍՏ
Տ. ԿԻՐԵՂ ԵՊՍ. ԳԱԲԻԿԵԱՆԻ

(1921 – 2003)

Երուսաղեմի Ս. Աթոռոյ վաստակաշատ եւ երեց միաբաններէն Տ. Կիրեղ Եպս. Գաբիկեան, իր մահկանացուն կնքեց Երեւանի, 30 Դեկտ. 2003ին Երուսաղեմի Շառե Յէղէֆ հիւանդանոցի մէջ:

Ուրբաթ, 2 Յնվր. 2004, կէսօրէ ետք ժամը 1-ին նորոգ հանգուցեալ Տ. Կիրեղ Եպս. Գաբիկեանի մարմինը քերուեցաւ Սրբոց Յակոբեանց Մայր Տաճար եւ կատարուեցաւ Տան Կարգ:

Շաբաթ, 3 Յնվր. 2004, Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ Ս. Պատարագ մատոյց Տ. Ղեւոնդ Արղ. Յովհաննիսեան: «Ողջոյն»էն առաջ Պատրիարք Սրբազան Հօր ձեռամբ կատարուեցաւ Վերջին Օծման Կարգը: Պատրիարք Սրբազանը խօսեցաւ դամբանականը՝ անդրադառնալով հանգուցեալ Սրբազանի կեանքին եւ ծառայութեանց: Միաբանութիւնը խորան բարձրանալով համբուրեց նորոգ հանգուցեալին օծեալ աջը եւ նակատը՝ վերջին յարգանքը մատուցելով աւագ եկեղեցականին:

Ժամը 11ին, Ս. Պատարագի աւարտին, Պատրիարք Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ եւ մասնակցութեամբ միւս կրօնական համայնքներու ներկայացուցիչներուն, Մայր Տաճարին մէջ կատարուեցաւ Հանգստեան Կարգ, ապա կազմուեցաւ թաղմանական թափօր: Մինչեւ Ս. Փրկիչ միաբանից գերեզմանատունը չորս անգամ կանգ առնելով, հոգեւոր երգերով եւ հանգստեան Աւետարաններու ընթերցմամբ, հանգուցեալին մարմինը առաջնորդուեցաւ դէպի իր յաւիտեանական կայքը:

Թաղման Կարգէն ետք, Պատրիարք Սրբազան Հօր գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը թափօրով վերադարձաւ դէպի Ժառանգաւորաց Վարժարանի մեծ սրահը ուր հրամցուեցաւ հոգեսուրն:

Տ. Արիս Եպս. Շիրվանեան, իր պատշաճ խօսքէն յետոյ, հրաւիրեց Տիար Եղիա Տիգրանեանը, որ Անգլիերէն լեզուով, յանուն Սրբոց Թարգմանչաց վարժարանի տեսչութեան եւ ուսուցչական կազմին, իր յարգանքի խօսքը ըրաւ հանգուցեալի յիշատակին: Հանգուցեալ Սրբազանի Միփթար եղբոր որդին Տիար Կարօ Գաբիկեան, որ Նիւ Եօքէն ժամանած էր, ընտանեկան հարազատներու յուշերուն անդրադառնալով, յուզումով անոնց երախտիքը եւ յարգանքը արտայայտեց իրենց հօրեղբոր յիշատակին:

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ

Տ. Կիրեղ Եպս. Գաբրիկեան, աւագանի անունով Գեղամ, ծնած է Երուսաղէմ 1921ին: Ծնողքը տարագրութեան ճամբաներով Սեբաստիայէն Երուսաղէմ հաստատուած, կը բախտաւորուին գոյգ զաւակներով՝ Գեղամով եւ Միսիթարով:

Հայրը՝ Կարապետ Գաբրիկեան եղած է Հայ դպրոցի դաստիարակ եւ ուսուցիչ հայագիտութեան թէ՛ Սեբաստիոյ մէջ եւ թէ Երուսաղէմի ժառանգաւորաց վարժարանի մէջ: Հօր մահէն ետք 1925ին եւ 1930ին իր անունով կը տպուին ծաւալուն երեք հատորներ. «Նդեռնապատում Փոքր Հայոց եւ Նորին Մեծի Սեբաստիոյ», «Սեբաստիոյ Գաւառաբարբառ եւ Հայկական Աւանդութիւններ» եւ «Սեբաստիոյ Բուսաշխարհը», որոնք թանկարժէք ուսումնասիրութիւններ են:

Մայրը՝ Ազնիւ Գաբրիկեան, զօրաւոր նկարագրով հայ տանտիկին մը, եղած է ընտանեւէր եւ եկեղեցասէր, եւ իւր կանոնաւոր մասնակցութիւնը բերած է եկեղեցական պաշտամունքներուն եւ արարողութեանց, իր երկու տղաներուն հետ:

Գեղամ իր դաստիարակութիւնը կը ստանայ Վանքին մէջ: 1936ին իբրեւ շրջանաւարտ աշակերտ Սրբոց Թարգմանչաց Նախակրթարանի, եւ որոշ ժամանակ անց իբրեւ պատասխանատու պաշտօնեայ վանական Տպարանին եւ ուսուցիչ Ս. Թարգմանչաց Վարժարանի, կը շարունակէ կապուած մնալ Հայոց Վանքին:

1948ին ժառանգաւորաց Վարժարանի Ընծայարանի երկամեայ դասընթացին կը հետեւի, եւ սարկաւագ կը ձեռնադրուի: 1951ին կուսակրօն քահանայ կը ձեռնադրուի, ձեռամբ Խորէն Արք. Փարոյեանի (Միաբան Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան), վերակոչուելով Կիրեղ Արքեպս: 1954ին վարդապետական Աստիճան եւ 1967ին Ծայրագոյն Վարդապետի Աստիճան կը ստանայ էջմիածնի մէջ, իսկ 1976ին Եպիսկոպոս կ'օծուի, ձեռամբ Ամենայն Հայոց Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի:

Գալով կրթական ասպարէզին, 1952ին կը նշանակուի Ս. Թարգմանչաց վարժարանի տեսուչ, եւ տարի մը չանցած ձեռնամուխ կ'ըլլայ Նախակրթարանի բաժնի վրայ աւելցնելու Երկրորդական վարժարանի մակարդակը: Ուսուցչական պաշտօններ կը ստանձնէ վանքապատկան գոյգ վարժարաններու մէջ, եւ մնայուն կերպով մինչեւ 1995 թուականը կը շարունակէ Ս. Թարգմանչաց վարժարանի տեսչութիւնը: Կը դասաւանդէ Կրօն եւ Եկեղեցւոյ Պատմութիւն, Դրաբար եւ Հայոց Լեզու: Դասախօսութիւններով հանդէս կուգայ Հայ Երուսաղէմի Հայկական իրաւունքներու մասին, ի Հայաստան եւ Ամերիկայի համայնքներուն այցելութեան ընթացքին:

Ուսուցչական եւ կրթական գործունեութեան զուգընթաց, Կիրեղ Վարդապետ պատուիրակի պաշտօնով կը ստանձնէ տարբեր պատասխանատու առաքելութիւններ:

Այդ շրջանին Հայոց Պատրիարքութեան դէմ ծառացած գլխաւոր խնդիրներէն մին էր Ս. Յարութեան Տաճարի ընդհանուր նորոգութիւնը:

1954-57 հանգանակութեան նպատակով Կիրեղ Վրդ. Կ'առաքուի Հիւսիսային Ամերիկա, այնուհետեւ 1962-63 Հարաւային Ամերիկա, իսկ տարի մը անց նորէն Հիւսիսային Ամերիկա:

1960-ականներուն մարտահրաւեր էր նետուած Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ առջեւ: Եղիշէ Պարֆ. Տէրտէրեանի դիմումին ընդառաջելով, Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետ Վազգէն Ա. Կաթողիկոս, Թեմական Առաջնորդներուն ուղղուած կոնդակով, կոչ կը յղէր օժանդակելու Ս. Յարութեան Տաճարի Հայկական բաժիններու նորոգութիւնը իրագործելու ծրագրին:

Կիրեղ Վարդապետ 1967ին կը ստանձնէ Վերահսկիչի պաշտօնը Ս. Յարութեան տաճարի մէջ հայկական բաժիններու ընդհանուր նորոգութեանց, որ կը տեւէ մինչեւ 1983 թուականը: Այս շրջանին իր նախնականութեամբ պեղումներ ալ կը կատարուին Ս. Յարութեան Տաճարին Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ: Հնագիտական նշանակութիւն ունեցող նոր իրողութիւններ մէջտեղ կուգան: Նշանակալից է պատին մէջ ամրացուած I-II դարերու սալիկէ փարը: Ս. Վարդան մատուոյն փով գետեղուած փարին վրայ փորագրուած նաւը, որ հետագային կը դառնայ էֆիւմենիզմի խորհրդանիշ, ունի հետեւեալ լատիներէն արձանագրութիւնը. «Domine Ivimus» (թրգմ. «Ով Տէր, մենք հասանք»):

Նորոգչական աշխատանքներ կը տարուին նաեւ Գեթսեմանիի Ս. Աստուածածնի Տաճարին մէջ. 1972-73 կը նորոգուի Ս. Աստուածածնի Գեթսեմանի մատուոյն:

Ս. Յարութեան Տաճարի նորոգութեան աւարտին, 1984ին կը ստանձնէ Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցիին նորոգութիւնը որ կ'աւարտի 1994ին:

Վերանորոգչական աշխատանքներուն զուգընթաց կը վարէ տարբեր պաշտօններ Վանքէն ներս: Կ'ընտրուի Տնօրէն Ժողովոյ եւ Գանձատան Յանձնախումբի անդամ: Նաեւ անդամ Ս. Տեղեաց Յանձնախումբի:

1995էն կը դադարի պաշտօնավարելէ, եւ այնուհետեւ հիւանդութեան պատճառով կը կարողանայ իր մասնակցութիւնը բերել միայն Սրբատեղեաց Ժողովներուն:

Կիրեղ Նպս. Գաբրիէան իւր մահկանացուն կնքեց Նրբհալսքի, 30 Դեկտեմբեր 2003ին Նրուսաղէմի Շաառէ Ցէղէֆ հիւանդանոցի մէջ:

Սրբազանի մարմինը ամփոփուեցաւ Ս. Փրկիչ Գեթսեմանատան մէջ միւս միաբանակից եկեղեցականներու կարգին, 3 Յունուար 2004ին: